

Motion till riksdagen 2010/11:N206

av **Johan Linander (C)**

Nedläggning av Bergsstaten

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförts i motionen om att lägga ned Bergsstaten.

Motivering

Bergsstaten är ett särskilt beslutsorgan inom SGU, Sveriges geologiska undersökning, med uppgift att bland annat handlägga och besluta i ärenden som rör prospektering och utvinning av mineral enligt minerallagen. Bergsstatens historik sträcker sig tillbaka till 1637 då drottning Kristinas förmyndarregering, med rikskansler Axel Oxenstierna i spetsen, beslutade om fullmakt och instruktion för den nya myndigheten Generalbergsamtet. Bergsstaten har idag kontor i Luleå och Falun.

Sedan hundratals år har Sverige lagar som gör att vem som helst kan beviljas tillstånd att undersöka eller bryta en mineralfyndighet inom ett område, oavsett vem som äger marken. Bergsstaten beviljar dessa tillstånd. När ett tillstånd har beviljats inskränks fastighetsägarens rådighet över sin mark under den tid och på det sätt som beviljats i tillståndet.

Tillstånd kan alltså beviljas för prospektering och utvinning utan att markägaren vill det eller har rätt att stoppa det. Detta innebär en mycket stor begränsning av äganderätten. Denna begränsning har möjligtvis varit berättigad historiskt när nya malmfyndigheter var mycket viktiga för landets ekonomiska utveckling, men nu på 2000-talet känns det orättfärdigt att en statlig myndighet kan tillåta prospektering eller utvinning utan att markägaren, grannar, kommunen eller regionen kan hindra det.

Sverige är ett avlångt land och förhållandena skiljer sig väldigt mycket från det glesbefolkade malmrika Lappland till det tätbefolkade Skåne med världens bästa åkermark. Att en myndighet fattar beslut om allvarliga inskränkningar i äganderätten för människor 150 mil bort föranleder allt för ofta

Fel! Okänt namn på

en stor misstro – detta särskilt när de drabbade inte har någon möjlighet att själv påverka beslutet.

Givetvis bör det även fortsättningsvis gå att prospektera och utvinna mineraler i Sverige, men beslutsbefogenheten bör decentraliseras till en regional och kommunal nivå. Länsstyrelserna, och senare regionerna när vi har nått fram till en regionindelning av vårt land, bör få ta över Bergsstatens tillståndsgivning medan kommunerna får möjlighet att utöva sitt planmonopol även vad gäller prospektering och utvinning. Markägaren bör ha sin äganderätt intakt, och vill någon annan prospektera får denna helt enkelt sluta ett avtal med markägaren.

Stockholm den 18 oktober 2010

Johan Linander (C)